

Propagační tiskoviny

V roce 2023 vydalo územní odborné pracoviště v Josefově čtyři drobné propagační tiskoviny. V ediční řadě „kulturní památka“ dostal prostor nedávno zrekonstruovaný bývalý Wenkeův obchodní dům v Jaroměři a kostel sv. Václava v Broumově. Z chráněných území jsme k propagaci tentokrát vybrali jednu ze dvou vesnických památkových rezervací v Královéhradeckém kraji – Vesec u Sobotky. Čtvrtá tiskovina je věnována baroknímu architektovi Janu Blažejí Santinimu Aichelovi a jeho dílu ve východních Čechách.

Obr. 2. Obálky propagačních tiskovin

Publikace vydané územním odborným pracovištěm v Pardubicích v roce 2022 a 2023

Z historie cihlářství na Pardubicku: od klášterní dlažby k AKU bloku

KAŇKA, Miroslav

ISBN: 978-80-87626-11-5

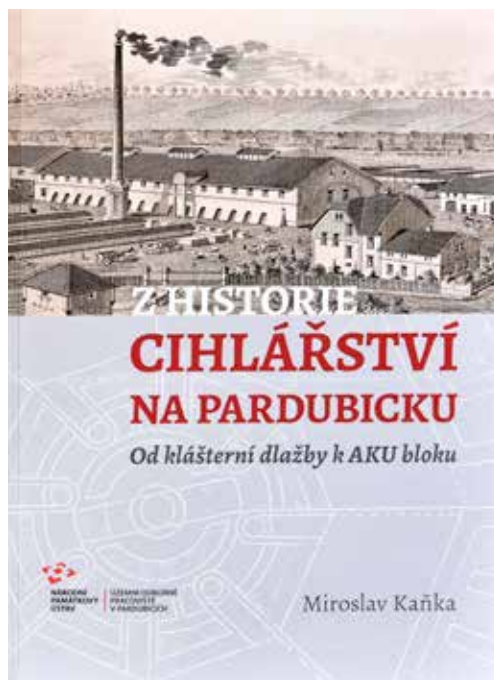
Publikaci vydalo pardubické pracoviště a jejím autorem je Miroslav Kaňka. Publikace pojednává o historii cihlářství na Pardubicku v časovém úseku vymezeném nejstaršími středověkými památkami, mezi něž patří mozaiková keramická dlažba ze zaniklého kláštera v Opatovicích nad Labem, a dneškem, reprezentovaným sortimentem moderního závodu v Holicích, který se specializuje na produkci akustických cihelných bloků. První část knihy seznamuje se současným stavem poznání a s použitými prameny, stručně přibližuje místní geologickou situaci z pohledu potřeb cihlářských provozů a obsahuje krátký přehled nejstarší známé cihlářské produkce v českých zemích. Navazuje obsáhlejší exkurz do historie cihlářství na Pardubicku, jejíž počátky sahají do 13. století, přibližuje dále éru rozkvětu cihlářské produkce za Pernštejnů, barokní stavitelství i přerod cihlen předindustriální éry v průmyslové podniky, ke kterému došlo v druhé polovině 19. a na počátku 20. století. Druhou část knihy tvoří katalog cihlen v Pardubickém

kraji, který čítá 92 položek, je řazen abecedně podle jednotlivých katastrálních území a figurují v něm vedle velkých výroben také místa pálení cihel, k nimž odkazuje byť jen jediná zmínka v pramenech.

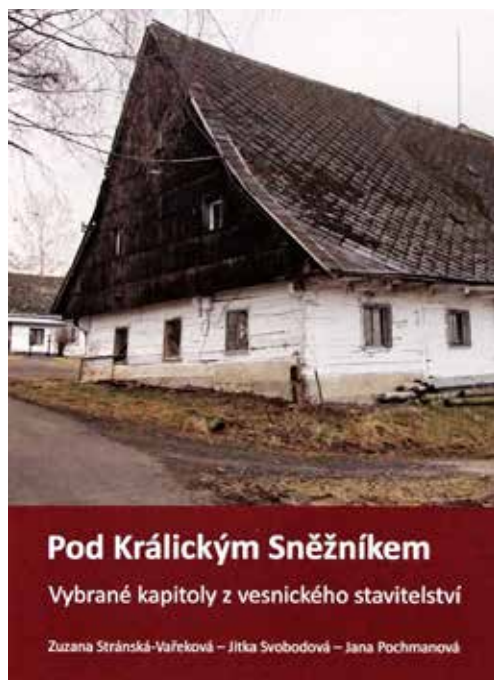
Pod Králickým Sněžníkem. Vybrané kapitoly vesnického stavitelství

STRÁNSKÁ-VAŘEKOVÁ, Zuzana – SVOBODOVÁ, Jitka – POCHMANOVÁ, Jana
ISBN 978-80-87626-12-2

Kniha, jež vyšla na podzim roku 2023, představuje zhuštěný výsledek plošných průzkumů vesnic na Králicku a Červenovodsku, které byly prováděny v posledních devíti letech Národním památkovým ústavem, územním odborným pracovištěm v Pardubicích za podpory grantového projektu Ministerstva kultury ČR. Informace získané z terénu jsou propojeny s archivním bádáním a historickými souvislostmi s snaží se zachytit tradiční venkovské stavby regionu a jejich specifické rysy v kontextu jejich historického a urbanistického vývoje. Kniha je členěna do dvou částí – první část se zabývá stručnou historií regionu, půdorysy vesnic, shrnujícím příspěvkem o vývoji venkovského domu a kapitolou o vesnických hostincích. Podrobněji se také zaměřuje na dva fenomény regionu, jimiž jsou reprezentativní úpravy vstupu domů a proměna horské vesnice Červené Vody v průmyslové centrum. Okrajově byly dokumentovány další druhy staveb, jako jsou různé továrny a malé výrobní objekty, olejny, vodní mlýny, fary, školy, hasičské zbrojnice, a také kamenosochařská díla. Jejich širší zhodnocení ovšem přesahuje záměr knihy, a proto jsou zmiňovány pouze v její druhé části, kterou tvoří katalog vesnic, jež byly předmětem plošného průzkumu. Hesla mají jednotnou formu, ve zkratce shrnují historii, urbanismus sídla a uvádí výběr nejhodnotnějších staveb doplněný fotografickou, ojediněle i plánovou dokumentací. U každé vesnice je připojen souhrn historických statistických údajů, pro představu o vývoji a velikosti vsí v minulosti. Součástí tohoto odstavce je i rekonstrukce prvního okruhu číslování pro každou vesnici. Řazení vesnic v katalogu není abecední, ale odráží původní příslušnost k historickým zemím Čechy a Morava a současně respektuje stávající správní příslušnost k jednotlivým obcím.

Obr. 1. Obálka publikace *Z historie cihlářství na Pardubicku: od klášterní dlažby k AKU bloku*

Obr. 2. Obálka publikace *Pod Králickým Sněžníkem. Vybrané kapitoly vesnického stavitelství*